

Leidraad ter interpretatie van het provisieverbod beleggingsondernemingen

Hulpmiddel bij vraagstukken in de praktijk

Maart 2016

Autoriteit Financiële Markten

De AFM maakt zich sterk voor eerlijke en transparante financiële markten.

Als onafhankelijke gedragstoezichthouder dragen wij bij aan duurzaam financieel welzijn in Nederland.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Het doel van het provisieverbod voor beleggingsondernemingen	4
1.2	Het doel van de leidraad bij naleving van het provisieverbod	4
2.	Welke uitgangspunten hanteert de AFM?	6
2.1	Beleggingsondernemingen ontvangen of verstrekken geen vergoedingen die in relatie staan tot de beleggingsdienstverlening	6
2.2	Beleggingsondernemingen minimaliseren ongewenste prikkels	6
3.	Hoe werken de uitgangspunten in de praktijk?	7
3.1	Vergoedingen die in relatie staan tot de beleggingsdienstverlening	7
3.2	Minimalisering ongewenste prikkels	9
3.2.1	Door aanbieders georganiseerde evenementen	9
3.2.2	Servicemodellen	11
3.2.3	Beleggingsonderneming met een eigen aanbieder van beleggingsfondsen	12
4.	Nawoord	14
	Wettekst provisieverbod: Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (BGfo)	15
	Artikel 168a	15
	Artikel 168aa	15

1. Inleiding

Sinds de start van provisieverbod voor beleggingsondernemingen per 1 januari 2014 zijn er vele vragen gesteld aan en interpretaties gedaan door de Autoriteit Financiële Markten (AFM). In situaties waarbij de praktijk niet één op één aansluit bij de wettekst of waarbij bijvoorbeeld niet direct uit de wet is af te leiden of bepaalde vergoedingen zijn toegestaan, heeft de AFM bekeken of de praktijk aansluit bij het doel en de strekking van het provisieverbod.

In deze leidraad worden de veel voorkomende praktijkvoorbeelden en de bij de beoordeling gehanteerde uitgangspunten verder uitgewerkt. In gevallen waar het voor een beleggingsonderneming niet duidelijk is hoe zij het provisieverbod moet beoordelen kan deze leidraad helpen een zorgvuldige afweging te maken. Daarbij is het van belang op te merken dat deze leidraad als hulpmiddel dienen ter interpretatie en oordeelsvorming en geen vervanging van of aanvulling op het wettelijke kader vormen. De beleggingsonderneming is en blijft zelf verantwoordelijk voor de naleving van de bij of krachtens wet gestelde regels met betrekking tot het provisieverbod.

1.1 Het doel van het provisieverbod voor beleggingsondernemingen

Het provisieverbod is op 1 januari 2014 ingevoerd en heeft als doel om de ongewenste prikkels van provisies weg te nemen en de transparantie over vergoedingen die cliënten betalen voor de beleggingsdienstverlening te vergroten.¹ Waar in het verleden een prikkel kon bestaan om de niet-professionele belegger te sturen naar de aanbieder die de meeste provisie verstrekte, is deze nu voor een belangrijk deel verdwenen.

1.2 Het doel van handvatten bij naleving van het provisieverbod

Met dit document laat de AFM zien hoe zij sinds de introductie op 1 januari 2014 invulling heeft gegeven aan het toezicht op het provisieverbod voor beleggingsondernemingen. Dit document verduidelijkt welke uitgangspunten een rol spelen bij de beoordeling van situaties in relatie tot het provisieverbod. Het brengt de informatie samen die de AFM al eerder heeft gecommuniceerd naar aanleiding van vragen van marktpartijen.

De uitgangspunten kunnen beleggingsondernemingen helpen om zelf in te schatten wat wel en niet mogelijk is onder het provisieverbod. De voorbeelden die in dit document genoemd worden zijn niet uitputtend. Elke praktijksituatie kan afwijken, daarom geeft het document geen (juridisch) uitsluitsel over de wijze waarop beleggingsondernemingen in dergelijke situaties met het verbod dienen om te gaan. Het document is uitsluitend bedoeld als hulpmiddel voor

¹ De officiële wettekst vindt u in Bijlage I en op de website: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2013-537.html>.

beleggingsondernemingen met vragen omtrent de interpretatie en toepassing van het provisieverbod.

2. Welke uitgangspunten hanteert de AFM?

De AFM hanteert twee principiële uitgangspunten bij het beoordelen van situaties. Deze worden hieronder beschreven.

2.1 Beleggingsondernemingen ontvangen of verstrekken geen vergoedingen die in relatie staan tot de beleggingsdienstverlening

Het provisieverbod verbiedt beleggingsondernemingen om provisies te ontvangen of te verstrekken. Er bestaat een beperkt aantal uitzonderingen². Een belangrijk criterium waar de AFM op let bij het beoordelen van situaties is of de vergoeding een directe relatie heeft met de beleggingsdienstverlening. Als die relatie er is, is er sprake van een provisie waarvoor het normenkader van het provisieverbod van toepassing is.

2.2 Beleggingsondernemingen minimaliseren ongewenste prikkels

Een beleggingsonderneming dient bij het verlenen van beleggingsdiensten te handelen in het belang van de cliënt. Het provisieverbod voor beleggingsondernemingen heeft onder meer tot doel ongewenste prikkels zo veel mogelijk weg te nemen. Beleggingsondernemingen zijn dan beter in staat hun onafhankelijkheid te waarborgen en aan te tonen.

²Zie Bijlage I en de website: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2013-537.html>

3. Hoe werken de uitgangspunten in de praktijk?

Aan de hand van een aantal voorbeelden schetst de AFM hoe de uitgangspunten van het provisieverbod in veelvoorkomende praktijkgevallen uitwerken. Deze voorbeelden zijn afgeleid van vragen die de AFM ontving en constructies die de AFM in de markt heeft zien ontstaan.

3.1 Vergoedingen die in relatie staan tot de beleggingsdienstverlening

Door het provisieverbod mogen beleggingsondernemingen voor de promotie van producten en diensten in veel gevallen geen vergoedingen meer verstrekken aan of ontvangen van derden. Dat er in de ogen van de AFM in vrijwel alle gevallen sprake is van een relatie met de beleggingsdienst, speelt daarbij een grote rol.

Ontvangsten voor promotie

Een beleggingsonderneming ontvangt vergoedingen voor marketingactiviteiten, zoals het plaatsen van advertenties. De beleggingsonderneming ontvangt deze vergoedingen voor het maken van reclame met beleggingsinhoudelijke relevante informatie die tegelijkertijd gerelateerd is aan een product. De beleggingsonderneming wordt bijvoorbeeld betaald voor het plaatsen van een banner op haar website waarin de fondsen van één aanbieder worden aanbevolen.

Zienswijze AFM

Indien aanbieders van beleggingsproducten aan beleggingsondernemingen vergoedingen betalen dan kwalificeren deze vergoedingen in de regel als provisie. Ze kunnen immers niet worden losgezien van de beleggingsdienstverlening door de beleggingsonderneming. Als aanbieders van beleggingsproducten of -diensten bijvoorbeeld adverteren op websites of in magazines van beleggingsondernemingen en hiervoor een vergoeding betalen, dan krijgt de beleggingsonderneming een financiële impuls. Dit kan ertoe leiden dat de beleggingsonderneming bij de samenstelling van het assortiment of de keuze van financiële instrumenten bij vermogensbeheer of advies gestuurd wordt door aanbieders die een (hoge) marketingvergoeding betalen.

Conclusie

De vergoeding die de beleggingsonderneming ontvangt, of in sommige gevallen betaalt, heeft al snel een relatie met de verleende beleggingsdienst en creëert de mogelijkheid van ongewenste sturing. Deze betaling is dus niet toegestaan. Algemene marketinguitgaven die geen relatie met het verlenen van beleggingsdiensten (of nevendiensten) hebben, blijven wel toegestaan.

Kortingsacties

Om zijn marktaandeel te vergroten, besluit een aanbieder van een financieel instrument een kortingsactie te starten. De transactiekosten die de belegger normaliter betaalt, worden nu door de aanbieder van een beleggingsproduct vergoed of kwijtgescholden. De actie is tijdelijk, de belegger krijgt gedurende een korte periode transactiekosten vergoed wanneer hij bepaalde financiële producten aankoopt. Bij deze actie verstrekt de aanbieder van een beleggingsproduct een korting op de transactiekosten die de belegger verschuldigd is aan de beleggingsonderneming voor de diensten die de beleggingsonderneming verricht.

Zienswijze AFM

Wanneer een aanbieder van een beleggingsproduct *via de beleggingsonderneming* vergoedingen of kortingen aanbiedt, zijn deze niet toegestaan. De vergoeding kan dan niet worden losgezien van de beleggingsdienstverlening. Beleggingsondernemingen kunnen door de kortingen van de aanbieder van een beleggingsproduct financiële instrumenten goedkoper aanbieden dan concurrenten en hiermee hun eigen marktaandeel vergroten.

Wanneer de aanbieder van een beleggingsproduct *zonder tussenkomst* van een beleggingsonderneming een kortingsactie aan zou bieden, die voor alle potentiële klanten zou gelden, dan is er in beginsel geen sprake van een provisie verstrekt of ontvangen door een beleggingsonderneming.

Conclusie

De beleggingsonderneming mag bij de kortingsactie van de aanbieder van een beleggingsproduct niet direct betrokken zijn. Zelfstandige kortingsacties waarbij de aanbieder uit eigen middelen een korting geeft op haar eigen diensten/producten zijn wel toegestaan. Hierbij is het wel van belang dat een kortingsactie tijdelijk van aard is en zo breed mogelijk wordt uitgezet onder alle distributeurs met wie de aanbieder van een beleggingsproduct samenwerkt.

Een ander gebruik binnen de sector is het betalen van vergoedingen voor het aanbrengen van cliënten.

Aanbrengvergoedingen

Een adviseur selecteert een passende beleggingsonderneming voor de klant. Op basis van dit advies gaat de klant beleggen bij een vermogensbeheerder en betaalt voor de te verlenen beleggingsdienst een vergoeding aan de vermogensbeheerder. De beleggingsonderneming betaalt vervolgens de adviseur een bedrag omdat de klant via deze adviseur is aangebracht. Dit bedrag is bijvoorbeeld een vast bedrag per jaar of een percentage van de vergoeding die de klant aan de beleggingsonderneming betaalt.

Zienswijze AFM

Het verstrekken van aanbrengvergoedingen door beleggingsondernemingen aan aanbrengende partijen kan ertoe leiden dat klanten worden aangebracht bij de best betalende beleggingsonderneming in plaats van bij de best passende. Dit is niet in lijn met het provisieverbod.

Conclusie

Vergoedingen die een beleggingsonderneming verstrekt voor het aanbrengen van klanten die in relatie staan met de beleggingsdienst, vallen onder het provisieverbod. Dit is het geval als de vergoeding een percentage bedraagt van de advies- of beheerfee of het belegd vermogen, als de vergoeding jaarlijks betaald wordt zolang de klant belegt en als alleen wordt betaald als iemand daadwerkelijk klant wordt.

Wel toegestaan zijn bijvoorbeeld eenmalige vergoedingen voor het aanleveren van NAW-gegevens of een betaling voor het meenemen van de beleggingsonderneming in een vergelijking van aanbieders van beleggingsdiensten (vergelijkingsites). Een betaling voor deze activiteiten moet in verhouding staan tot de geleverde prestatie, is niet doorlopend en niet afhankelijk van de uiteindelijke beslissing van de klant om de beleggingsdienst af te nemen.

3.2 Minimalisering ongewenste prikkels

3.2.1 Door aanbieders georganiseerde evenementen

Het provisieverbod voor beleggingsondernemingen verbiedt niet alleen geldelijke, maar ook op geld waardeerbare vergoedingen die gerelateerd zijn aan de beleggingsdienstverlening. Dit is in lijn met bestaande Europese interpretatie van het begrip provisies onder MiFID en overgenomen in de Wft. Onder het provisieverbod zijn noodzakelijke kosten expliciet uitgezonderd.³ Overige (niet) geldelijke vergoedingen zijn in principe niet toegestaan.

Onder de nog in te voeren MiFID II regels voor provisies blijven kleine niet geldelijke provisies toegestaan. De European Securities and Markets Authority (ESMA) heeft de Commissie geadviseerd om dit begrip in de lagere MiFID II regels limitatief in te vullen⁴ zodat deze betalingen

³ Onder noodzakelijke kosten vallen bewaarloon, afwikkelings- en beursvergoedingen, wettelijke heffingen of juridische kosten. Zie ook <http://www.afm.nl/nl-nl/professionals/veelgestelde-vragen/provisieverbod-beleggingsondernemingen-uitzonderingen>.

⁴ ESMA adviseert om kleine niet geldelijke vergoedingen limitatief in te vullen en alleen toe te staan als de kosten in proportionele verhouding staan en geen negatieve prikkel bevatten. Zaken zoals trainingsseminars blijven wel toegestaan onder bepaalde voorwaarden. Deze seminars moeten dan wel als doel hebben kennis over een product en of dienst over te brengen. Hierbij valt te denken aan aanbieders die aan front office personeel van beleggingsondernemingen informatie verstrekken. Ook blijven lunches en koffie volgens het voorstel toegestaan voor zover dat blijken van gastvrijheid zijn. Zie ook <http://www.esma.europa.eu/content/Technical-Advice-Commission-MiFID-II-and-MiFIR>.

het gedrag van de ontvanger niet kunnen beïnvloeden op een wijze die negatief kan uitwerken voor de cliënt. De AFM sluit in onderstaande interpretatie aan bij het ESMA-advies.

In haar toezicht heeft de AFM ondervonden dat niet alle typen vergoedingen die een beleggingsonderneming van aanbieders van beleggingsproducten ontvangt of aan hen betaalt tot ongewenste sturing leiden. Dit verschilt van geval tot geval. Hierbij valt te denken aan het onbetaald deelnemen aan conferenties en (marketing)events georganiseerd door aanbieders. Ook dit kan als een niet-geldelijke vergoeding worden gezien. Bij het beoordelen van dergelijke vergoedingen bekijkt de AFM onder meer of deze botsen met de plicht van de beleggingsonderneming om zich in te zetten voor de belangen van haar klanten. Bij het ontvangen of verstrekken van op geld waardeerbare vergoedingen dienen beleggingsondernemingen na te gaan of er sprake is van ongewenste sturing. Dit kan door te beoordelen hoe selectief deze vergoedingen worden verstrekt en of deze vergoedingen proportioneel zijn.

Marketingevents

Een (beheerder van een) beleggingsinstelling wil zijn bekendheid onder beleggingsondernemingen vergroten en organiseert een (marketing)event. Dit event gaat gepaard met een lunch en vindt plaats op een externe locatie. De lunchlezing wordt verzorgd door een bekende hoogleraar die zijn visie geeft op de beleggingsstrategie van de beleggingsinstelling. Voor het event zijn enkele tientallen beleggingsondernemingen uitgenodigd.

Zienswijze AFM

Deelname aan dit marketingevent kan worden gezien als een op geld waardeerbare vergoeding die beleggingsondernemingen ontvangen van een beleggingsinstelling. Locatie, consumpties en het programma worden immers betaald door de beheerder van de beleggingsinstelling en niet door de beleggingsondernemingen zelf. Bij het beoordelen van dergelijke situaties, volgt de AFM de lijn van het ESMA advies en kijkt of er bij het event kennis over een product en/of dienst overgebracht worden. Ook kijkt zij of zaken als lunches en koffie een blijk van gastvrijheid zijn en of de kosten hiervan proportioneel zijn.

Conclusie

Het oordeel van de AFM of er sprake is van een verboden provisie zal mede bepaald worden door de proportionaliteit en de selectiviteit. Zo is de kans op ongewenste sturing kleiner, wanneer er veel partijen aanwezig zijn. Bij het bezoeken van (marketing)evenementen doen beleggingsondernemingen er verstandig aan om na te gaan wat de totale kosten zijn, wat er besproken gaat worden, of er meerdere organiserende partijen zijn en welke partijen nog meer genodigd zijn.

Ook het ontvangen van research kan als een op geld waardeerbare vergoeding worden gezien. In het verlengde van het bovenstaande merkt de AFM op dat de ESMA aan de Commissie een advies heeft gegeven over de voorwaarden waaronder research niet als provisie kwalificeert.⁵ De AFM onderschrijft het ESMA advies⁶ en zal de lijn van dit advies volgen bij het beoordelen van concrete situaties in afwachting van de definitieve regels die zullen gaan gelden onder MiFID II.

3.2.2 Servicemodellen

Een zelfstandig vermogensbeheerder kan voor de orderuitvoering onder voorwaarden samenwerken met een depotbank. De vermogensbeheerder en de depotbank kunnen op verschillende manieren de kosten van vermogensbeheer en die van de uitvoering van transacties in rekening brengen bij de cliënt. Of het samenwerkingsmodel, ook wel servicemodel genoemd, past in het gedachtegoed van het provisieverbod is afhankelijk van de wijze dit is vormgegeven.

Uitbesteding orderuitvoering

Een vermogensbeheerder spreekt met een cliënt af zowel voor het vermogensbeheer als het uitvoeren van transacties een fee in rekening te brengen. De transacties worden door de beheerder doorgegeven en vervolgens uitgevoerd door de depotbank. De vermogensbeheerder vergoedt deze transacties uit de fee die de cliënt aan de beheerder betaalt. Er vindt geen directe betaling plaats tussen de cliënt en de depotbank.

Zienswijze AFM

De vermogensbeheerder neemt feitelijk de verantwoordelijkheid en het risico bij de orderuitvoering over van de cliënt. De vermogensbeheerder besteedt vervolgens de orderuitvoering aan de depotbank uit. Het provisieverbod is niet van toepassing op uitbestedingssituaties. De betaling is dus toegestaan.

Wel bestaat er een potentieel ongewenste prikkel in deze specifieke situatie. Zo zou de vermogensbeheerder kunnen verdienen aan het doorgeven van de transacties door een fee af te spreken met de cliënt voor de uitvoering van de transacties die hoger is dan de daadwerkelijke transactievergoeding aan de depotbank.

Conclusie

Het is de vermogensbeheerder toegestaan orderuitvoering uit te besteden en daarvoor te betalen. In geval een vermogensbeheerder daarbij een opslag aan de cliënt in rekening brengt bovenop de daadwerkelijke transactiekosten die de depotbank in rekening brengt bij de beheerder, kan dit resulteren in onnodig hoge transactietarieven en ook in onnodige transacties.

⁵ Zie ook <http://afm.m13.mailplus.nl/archief/ mailing-439066.html>.

⁶ Zie ook <http://www.esma.europa.eu/content/Technical-Advice-Commission-MiFID-II-and-MiFIR>.

Dit is niet in het belang van de cliënt. Een vermogensbeheerder dient zich in te zetten om dergelijke ongewenste prikkels juist te minimaliseren.

3.2.3 Beleggingsonderneming met een eigen aanbieder van beleggingsfondsen

Het provisieverbod beleggingsondernemingen heeft onder meer tot doel het klantbelang te laten prevaleren boven het belang van het eigen verdienmodel.⁷ De AFM heeft echter gesignaleerd dat er nog steeds sprake kan zijn van bepaalde ongewenste prikkels die het klantbelang kunnen schaden. Bijvoorbeeld ingeval een vermogensbeheerder namens zijn niet-professionele cliënten⁸ gebruik maakt van beleggingsfondsen van een eigen aanbieder.

Een beleggingsonderneming met een eigen aanbieder van beleggingsfondsen

Een vermogensbeheerder selecteert voor haar cliënten een passende invulling van de betreffende beleggingsportefeuille. Hierbij maakt de vermogensbeheerder gebruik van zowel fondsen van derden als fondsen van de eigen aanbieder die onderdeel is van dezelfde groep waar de vermogensbeheerder ook deel van uitmaakt. Hierdoor ontstaat een mogelijk belangenconflict met inherente ongewenste prikkels.

Zienswijze AFM

Het staat vermogensbeheerders vrij om te beleggen in externe aanbieders, eigen aanbieders of elke combinatie daarvan. Indien een vermogensbeheerder ook belegt in fondsen van de eigen aanbieder kan er mogelijk sprake zijn van een belangenconflict dat de integriteit en de zorgvuldige behandeling van cliënten in de weg kan staan.

Zo kan er sprake zijn van een ongewenste prikkel, wanneer er via de eigen aanbieder wordt (door)belegd in fondsen van externe aanbieders, bijvoorbeeld met behulp van mandaten. Een goedkoper fonds, dat niet automatisch het best passende fonds is voor de cliënt, is gunstiger voor het financieel resultaat van de aanbieder en dus de groep. Daarnaast kan er sprake zijn van een ongewenste prikkel, omdat het gunstig is voor een vermogensbeheerder om zoveel mogelijk cliënten te laten beleggen in de fondsen van de eigen aanbieder. Dit is niet vanzelfsprekend in het belang van de cliënt.

⁷ Zie ook <http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2013/04/02/provisieverbod-voor-beleggingsondernemingen/provisieverbod-voor-beleggingsondernemingen.pdf>.

⁸ Het provisieverbod is opgenomen in artikel 168a Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft. Lid 1 van deze bepaling is beperkt tot dienstverlening aan niet-professionele beleggers.

Conclusie

De beleggingsonderneming dient zich in te zetten om mogelijke ongewenste prikkels te mitigeren. Dit betekent dat eventuele belangenconflicten geïdentificeerd, gemitigeerd en openbaar moeten worden, doelgroepen dienen te worden bepaald en transparant moet worden gecommuniceerd over kosten. Specifiek voor vermogensbeheerders die niet uitsluitend gebruik maken van eigen fondsen, zoals in bovenstaande casus, heeft de AFM extra aandachtspunten meegegeven: het limiteren van zowel de margeprikkel als de volumeprikkel en het openbaar maken van het selectie en de-selectiebeleid.⁹

⁹ Zie leidraad voor een verdere toelichting: *Aandachtspunten voor vermogensbeheerder met een eigen aanbieder van beleggingsfondsen*: <https://www.afm.nl/nl-nl/professionals/nieuws/2015/dec/leidraad-vermogensbeheer-huisfondsen>

4. Nawoord

Met deze leidraad wordt de beleggingsonderneming zelfstandig in staat geacht te bepalen of het provisieverbod in specifieke situaties van toepassing is.

De uitgangspunten en uitgewerkte voorbeeldsituaties dienen als hulpmiddel bij deze vraagstukken. De beschreven voorbeelden zijn echter geen limitatieve opsomming van mogelijke situaties waarin er twijfel kan bestaan over de toepassing van het provisieverbod.

Wettekst provisieverbod: Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (BGfo)

Artikel 168a

1. Een beleggingsonderneming verschaft of ontvangt, rechtstreeks of middellijk, geen provisie met betrekking tot het verlenen van een beleggingsdienst of nevendienst.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op:

a) provisies die rechtstreeks worden verschaft door de cliënt of degene die namens hem optreedt;

b) provisies die noodzakelijk zijn voor het verlenen van de betreffende dienst of de betreffende dienst mogelijk maken;

c) provisies met betrekking tot het verlenen van een beleggingsdienst of nevendienst aan een professionele belegger of een in aanmerking komende tegenpartij en provisies voor het verlenen van een beleggingsdienst als bedoeld in de onderdelen e en f van de definitie van verlenen van een beleggingsdienst in artikel 1:1 van de wet, indien:

1° de cliënt op uitvoerige, accurate en begrijpelijke wijze mededeling wordt gedaan van het bestaan, de aard en het bedrag, of indien het bedrag niet kan worden achterhaald, de wijze van berekening daarvan, van de provisie voordat de desbetreffende dienst wordt verleend; en

2° de provisie de kwaliteit van de desbetreffende dienst ten goede komt en geen afbreuk doet aan de verplichting van de beleggingsonderneming om zich in te zetten voor de belangen van de cliënt;

d) provisies die worden verschaft door een beleggingsonderneming aan een door die beleggingsonderneming met inachtneming van artikel 2:97, vijfde lid, van de wet aangemelde verbonden agent dan wel provisies die door die verbonden agent aan de betrokken beleggingsonderneming worden verschaft;

e) relatiegeschenken, voor zover de gezamenlijke waarde daarvan op jaarbasis niet meer bedraagt dan € 100.

Artikel 168aa

1. Artikel 168a is niet van toepassing op het verlenen van beleggingsdiensten of nevendiensten met betrekking tot transacties in financiële instrumenten, niet zijnde rechten van deelneming in een beleggingsinstelling of icbe die op verzoek van de deelnemers ten laste van de activa direct of indirect worden ingekocht of terugbetaald, die voor 1 januari 2014 zijn verricht. Op de bedoelde diensten blijft artikel 168a zoals dat luidde op 31 december 2013 van toepassing.

2. Artikel 168a is tot en met 31 december 2014 niet van toepassing op het verlenen van beleggingsdiensten of nevendiensten met betrekking tot transacties in rechten van deelneming in een beleggingsinstelling of icbe die op verzoek van de deelnemers ten laste van de activa direct of indirect worden ingekocht of terugbetaald, indien:

1° de cliënt op uitvoerige, accurate en begrijpelijke wijze mededeling wordt gedaan van het bestaan, de aard en het bedrag, of indien het bedrag niet kan worden achterhaald, de wijze van berekening daarvan, van de provisie voordat de desbetreffende dienst wordt verleend;

2° de provisie de kwaliteit van de desbetreffende dienst ten goede komt en geen afbreuk doet aan de verplichting van de beleggingsonderneming om zich in te zetten voor de belangen van de cliënt;

3° de provisie in zijn geheel wordt doorbetaald aan de cliënt.

Autoriteit Financiële Markten
T 020 797 2000 | F 020 797 3800
Postbus 112723 | 1001 GS Amsterdam
www.afm.nl

De tekst is met zorg samengesteld en is informatief van aard. U kunt er geen rechten aan ontleen. Door besluiten op nationaal en internationaal niveau is het mogelijk dat de tekst niet langer actueel is wanneer u deze leest. De Autoriteit Financiële Markten (AFM) is niet aansprakelijk voor de eventuele gevolgen – zoals bijvoorbeeld geleden verlies of gederfde winst – ontstaan door acties ondernomen naar aanleiding van deze tekst.